

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
(ЗГК ЗНТУ)

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

«14» червня 2018 р.
р_

№ 08-

Про введення в дію
методичних рекомендацій з розробки
навчально-методичного комплексу

Згідно з «Положенням про навчальний процес у ЗГК ЗНТУ» та чинного законодавства для перевірки якості роботи викладачів коледжу та іншого педагогічного персоналу:

1. Ввести в дію «Методичні рекомендації до створення навчально-методичного комплексу дисципліни»
2. Головам циклових комісій (Безручко Л.С., Ковальовій А.М., Сьомушкіну В.М.) забезпечити створення НМК з кожної дисципліни, що викладається цикловою комісією (кафедрою).
3. Контроль за виконання цього розпорядження залишаю за собою.
Додатокб на 38 аркш.

Директор

Приходько Є.Т.

Заст. директора з НМР

_____ І.Г. Климова
« ___ » _____ 2018 р.

Зав. відділенням

_____ Л.А. Запорожець

« ___ » _____ 2018 р.

Міністерство освіти і науки України
Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ

**Методичні рекомендації до створення навчально-
методичного комплексу з дисципліни**

Запоріжжя
2018 р.

Методичні рекомендації до створення навчально - методичного комплексу з дисципліни / Уклад.: Климова І.Г.–ЗГК ЗНТУ, 2018.-25с.

Рецензенти:

Грешта В.Л. ,к.т.н., професор, начальник навчального відділу ЗНТУ,
Пархоменко А.В., к.т.н., доцент, начальник навчально-методичного відділу
ЗНТУ

Вступ

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає державні стандарти вищої освіти з певного напрямку підготовки, відповідно до яких розробляються навчальні плани. Згідно стандартів навчальний заклад повинен підготувати конкурентноспроможного фахівця з опанованим ним рівнем компетенцій. Процес формування інструментальних, міжособистісних і спеціальних компетенцій здійснюється в першу чергу завдяки навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни.

Навчально-методичний комплекс (НМК) визначає сукупність дидактичних і методичних документів, спрямованих на реалізацію освітніх послуг певної науки або галузі знань.

Мета НМК дисципліни полягає у забезпеченні цілісного навчального процесу з певної дисципліни, який включає визначені «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», форми, методи і засоби навчання у ЗВО.

Методичні поради щодо розробки навчально-методичного комплексу (НМК) навчальної дисципліни

Структура НМК включає:

1. Програма навчальної дисципліни (Додаток 1).
2. Робоча навчальна програма дисципліни (Додаток 2).
3. Зміст лекційного курсу в роздрукованому вигляді та на сайті кафедри (Додаток 3).
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних (лабораторних, семінарських) занять (друкований вигляд та на сайті) з критеріями оцінювання (Додаток 4).
5. Перелік завдань або інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи.
6. Індивідуальні навчально-дослідні завдання.
7. Форми і види контролю знань студентів:
 - 7.1. Завдання для періодичного (модульного) контролю;
 - 7.2. Екзаменаційні матеріали (білети, судження) – якщо іспит передбачено навчальним планом;
 - 7.3. Пакет комплексних контрольних робіт з критеріями оцінювання, рецензією та зразком еталонної відповіді (Додаток 5);
 - 7.4. Пакет ректорських контрольних робіт (Додаток 6).
8. Програма навчальної практики з дисципліни, якщо вона передбачена навчальним планом (Додаток 7-8).
9. Тематика курсових, якщо вони передбачені навчальним планом.

Програма навчальної нормативної дисципліни є складовою державного стандарту освіти. Вона розробляється фахівцями ЗВО і затверджується Вченою (педагогічної) радою ЗВО, як правило, на 5 років (період акредитації спеціальності) або до зміни Галузевих стандартів.

Програму треба скласти за зразком (Додаток 1).

Програма навчальної вибіркової дисципліни розробляється відповідною кафедрою згідно тих самих вимог що й для програм з нормативної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає методи і засоби поточного і підсумкового контролю. Робоча програма складається фахівцями кафедри і затверджується засіданням кафедри щорічно до початку навчального року.

Структурні складові робочої програми навчальної дисципліни такі: тематичне планування, теми лекцій, теми практичних (лабораторних, семінарських) занять, перелік тем для самостійної роботи, перелік індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ), перелік літератури (основної та додаткової) та електронні адреси джерел (Додатку 2).

Зміст лекційного курсу передбачає теми і плани лекцій, конспекти (авторський підручник або навчальний посібник), рекомендовані джерела інформації (Додаток 3).

Зміст практичних, лабораторних та семінарських занять повинен складатися з теми, мети (обладнання), питань до самостійного вивчення матеріалу, обговорення, контролю знань, рекомендованих електронних адрес та літератури. Зразок оформлення структури практичного (лабораторного, семінарського) заняття в додатку 4.

Самостійна робота відноситься до важливішої складової навчального процесу і виконується студентами у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Навчальний час для самостійної роботи регламентується робочим навчальним планом і повинен становити від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Зміст самостійної роботи визначається програмою навчальної дисципліни і містить перелік питань і завдань та списку літератури для їх самостійного опрацювання.

До цього переліку слід внести засоби навчання, в окремих випадках місце (лабораторії, кабінети, бібліотеки тощо) для самостійної роботи, інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи та інше.

Навчально - методичні засоби бібліотеки і особливо кафедри є головними у забезпеченні продуктивної самостійної роботи, а саме: підручник, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладача, фахові монографії, методичні рекомендації, вказівки до виконання практичних робіт, інструкції та методики до виконання лабораторних дослідів, мультимедійні матеріали тощо.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці університету або міста, лабораторіях, кабінетах, на навчальних ділянках, а також в домашніх умовах. У необхідних випадках, самостійна робота організується за певним графіком і у присутності лаборанта (зазначається у переліку тем).

При організації самостійної роботи студента на кафедрі (циклової

комісії) передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно графіка) або допомоги з боку фахівця, що й зазначається у переліку тем або питань самостійної роботи, (дивись «Положення про організацію самостійної роботи студентів»)

Контрольні заходи включають поточний, періодичний (модульний) та підсумковий контроль.

Крім цього до діагностичних засобів входить пакет комплексних контрольних робіт з нормативних дисциплін та пакет ректорських контрольних робіт з кожної дисципліни.

Форма проведення поточного контролю під час практичних (семінарських і лабораторних) занять визначається кафедрою (цикловою комісією). Періодичний і підсумковий контроль та виконання індивідуальних навчально - дослідних завдань здійснюються відповідно розробленого «Положення про контроль успішності студента та якості навчання ».

Форми і види контролю знань студентів з кожної дисципліни повинні бути представлені в НМК.

Навчально- методичний комплекс повинен містити комплексні контрольні роботи (ККР) (Додаток 5) з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки (за погодженням із деканатом), а також фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін та директорські контрольні роботи (ДКР) з кожної дисципліни (Додаток 6).

ККР розробляються кафедрою з урахуванням освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця та робочих програм навчальних дисциплін.

Вимоги до складу, змісту та порядку розробки пакетів ККР такі:

1. Структура пакету ККР:

1.1. Комплексна контрольна робота з дисципліни

1.1.1. Титульний лист (зразок)

1.1.2. Друга сторінка (зразок)

1.2. Рецензія (зразок)

1.3. Критерії оцінки виконання завдань ККР

1.4. Еталонні відповіді (Додаток 5)

1.5. Перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні комплексної контрольної роботи.

2. Комплексна контрольна робота (ККР) - це сукупність формалізованих завдань, вирішення яких потребує умінь застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни.

3. ККР кожної дисципліни повинна мати не менше 30 варіантів формалізованих завдань рівнозначної складності, термін виконання яких знаходиться в межах 80 - 90 хвилин.

4. Всі завдання ККР повинні мати професійні спрямування і їх вирішення вимагати від студентів не розрізнених знань окремих тем і розділів дисципліни, а їх інтегрованого застосування. Завдання можуть бути репродуктивного, продуктивного характеру, розрахункові задачі, тести тощо.

5. Частина завдання ККР повинно розпочинатися словами:

Визначити..., Обґрунтувати..., Проаналізувати..., Дати оцінку... і т. п. При їх вирішенні студент повинен продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову креативну діяльність.

6.Оцінка за виконання ККР виставляється згідно з існуючим положенням, за національною шкалою "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

7.При розробці критеріїв оцінки за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Крім цього необхідно враховувати здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- інтерпретувати схеми, графіки діаграми;
- встановлювати різницю між причинами і наслідками;
- аналізувати, оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно з дотриманням вимог ЄСКД (єдина система конструкторської документації) та ЄСТД (єдина система технологічної документації).

8.Рецензію на ККР дають фахівці між факультетських та зовнішніх кафедр на підставі всебічно проведеного аналізу.

9.При складанні рецензії необхідно показати:

- позитивні моменти розробленої ККР;
- відповідність варіантів завдань програмним вимогам;
- професійне спрямування та реалізація принципу комплексності у розроблених варіантах завдань;
- рівнозначність варіантів завдань за їх складністю та можливістю застосування комп'ютерної техніки при їх вирішенні;
- обґрунтованість критеріїв оцінки виконання завдань;
- недоліки та шляхи покращення завдань;
- можливість їх використання для оцінки рівня готовності студентів до вивчення спеціальних дисциплін.

10.До переліку довідкової літератури включаються таблиці, каталоги, довідники, які не мають методик проведення розрахунків, або короткого викладу процесів і явищ.

11.Пакети ККР розробляються кафедрами вищих навчальних закладів і використовуються:

- при проведенні самоаналізу вищого навчального закладу з метою корекції робочих навчальних програм, удосконалення організацій навчального процесу;
- при проведенні акредитаційної або атестаційної експертизи з метою державної оцінки рівня підготовки студентів;
- кожний варіант завдання ККР підписується завідувачем кафедри із зазначенням номера протоколу і дати засідання кафедри.

12.Розроблений пакет ККР розглядається на засіданні кафедри і

направляється на рецензування.

13. При наявності в рецензії зауважень, пакет доопрацьовується і подається на затвердження керівництву навчального закладу.

Навчально-методичний комплекс дисципліни містить перелік тем курсових, якщо вони передбачені навчальним планом.

До складу НМК входять програми навчальних практик (у випадку їх наявності у навчальному плані) (Додаток 7-8).

Зміст розділів програми включає: вступ, цілі і завдання практики, зміст практики (перелік індивідуальних завдань, заняття та екскурсії під час практики, навчальні посібники, літературні та електронні джерела, методичні рекомендації), форми і методи контролю, критерії оцінювання, вимоги до звіту та опис процедури підведення підсумків практики. Програма розробляється кафедрою, обговорюється засіданням Вченої(педагогічної) ради і затверджується заступником директора з НМР.

Дидактичний інструментарій дисципліни для проведення навчального процесу доцільно забезпечити електронною версією. При цьому методи навчання при використанні електронного НМК, зокрема матеріалів аудиторних занять і самостійної роботи, зазнають якісних змін, а саме:

- істотної модернізації зазнають лекційні заняття — викладач у процесі лекції широко може використовувати мультимедійні презентації, які являють собою тематично й логічно зв'язану послідовність інформаційних доз матеріалу модуля, тезисно відображають його ключові моменти, включають основні формули та схеми, а також статичні та динамічні зображення об'єктів, які вивчаються. Їх демонстрація здійснюється за допомогою мультимедійного проектора;

- студенти до початку лекції можуть отримати опорні конспекти, які являють собою комплект слайдів презентацій, роздрукованих таким чином, щоб сторінка містила кілька слайдів та поле для заміток. Такі конспекти дозволяють студентів зосередитися на демонстрації презентацій, не витрачаючи часу на копіювання зображень. Під час проведення практичних та лабораторних робіт студенти мають можливість працювати з матеріалом, який вивчається в інтерактивному режимі, тобто впливати на роботу інформаційного засобу.

Такий підхід до планування та організації й проведення навчального процесу дозволяє не лише ефективно реалізувати навчальні плани та оптимізувати управління навчальним процесом, а й забезпечувати якісну підготовку фахівця.

Міністерство освіти і науки України
Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ

Кафедра (циклова комісія) _____

«Затверджую»

Заступник директора з НМР

_____ 20__ р.

Програма навчальної дисципліни
«Основи економічної теорії»¹
241«ТУРИЗМ»

(код спеціальності)(назва спеціальності підготовки)¹

Запоріжжя
2018

¹зазначається код і назва освітньої програми

Основи економічної теорії. Програма навчальної дисципліни. ЗГК ЗНТУ
2018, 25 с.

Розробники: І.Г. Климова, доцент, викладач -методист, к.е.н.
Рецензенти:

Затверджено Вченою (педагогічною) радою ЗГК ЗНТУ
Протокол № ____, від _____ 20__ р.

Мета

Виконуючи соціальне замовлення суспільства – підготовку кваліфікованих спеціалістів рівня «молодший спеціаліст», «бакалавр», викладач ЗВО повинен відповідати певним суспільно-політичним, професійно-педагогічним і особистісним вимогам. У формуванні таких професійних рис чинне місце посідає дисципліна «Основи економічної теорії».

Провідними завданнями дисципліни є:

формування знань і вмінь з історії економічного розвитку економічної думки, дидактичних і методичних основ навчання у вищій школі, про кібернетичні підходи до діяльності студентів, про психологічний вплив на діяльність групи студентів та інше.

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань та періодичного (модульного) контролю після засвоєння ними першого, а потім і другого модуля. З результатами суми двох періодичних контрольних робіт виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS. Екзамени проводяться для студентів у разі перескладання.

Структура програми навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»

Опис предмета навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна
Кількість кредитів – 3	017- Фізична культура і спорт; 242 – Туризм; 081 - Право	нормативна
Модулів – 2	Спеціальність	Рік підготовки – 2
Змістових модулів – 2		Семестр – 3
ІНДЗ: є		Лекції – 16 год.
Загальна кількість годин – 90		Практичні (семінари) – 16 год
Тижневих годин		Лабораторні ----- год.
(для денної форми	Освітньо-кваліфікаційний рівень -	Самостійна робота – 28 год.

навчання):	Молодший спеціаліст(молодший бакалавр)	Індивідуальна робота – 30 год.
Аудиторних – 4		
самостійної роботи – 2		
індивідуальної роботи – 2		Форма контролю: залік /тест
Курс: підготовка магістрів	Галузь знань. Напрямок підготовки. Освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 3 Модуль: 2	24Туризм 241Туризм	Обов'язкова Рік підготовки II Семестр 4 Лекцій 16 Семінари 16
Змістових модулів: 3		Самостійна робота 58
Загальна кількість годин: 90		ІНДЗ
Тижневих годин: 3	освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст/бакалавр	Вид контролю: залік

Змістовий модуль 1. Загальні засади економічного розвитку та основні мікроекономіки.

Тема 1. Економічна теорія як наука.

Предмет економічної теорії. Економічна теорія і економікс: дискусійні проблеми. Дослідження економічних відносин і економічних законів. Вивчення проблем "що, як, для кого і скільки виробляти?". Позитивна і нормативна економічна теорія. Трактатування предмета економічної теорії різними школами: меркантилізм, фізіократи, класична політична економія, маржиналізм, марксизм, неокласицизм, інституціоналізм, монетаризм. Основні закони економічної теорії: всезагальні, загальні специфічні. Категорії економічної теорії. Функції економічної теорії: гносеологічна, практична, світоглядна. Структура економічної науки: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка, мегаекономіка, мезоекономіка. Рівні економічного аналізу: мікро- та макрорівень. Всезагальні методи наукового пізнання: діалектичний, емпіричний. Економічний аналіз і синтез. Метод наукової абстракції. Дедукція і індукція як взаємодоповнюючі методи дослідження. Економіко-математичні методи дослідження. Гіпотези. Експеримент. Узагальнення.

Тема 2. Економічна система та відносини власності.

Економічний зміст економічної системи. Структура економічної системи: продуктивні сили, економічні відносини, господарський механізм. Організаційно-економічні і техніко-економічні відносини в економічній системі. Типи економічних систем: ринкові та неринкові. Ринкова, змішана, традиційна, командно-адміністративна види економічних систем. Моделі змішаної економіки. Концепції історичних етапів економічного розвитку. Відносини власності. Типи і форми власності. Основні способи зміни форм власності. «Пучок» прав власності. Тріада власності.

Тема 3. Економічні потреби суспільства та їх взаємозв'язок із виробництвом. Потреби суспільства, їх суть і структура. Безмежність потреб. Закон зростання потреб та механізм його дії. Виробництво як визначальний фактор формування потреб та їх розвитку. Потреби і споживання. Економічні інтереси і потреби. Сутність і структура економічних інтересів. Взаємозв'язок потреб, економічних інтересів і виробництва. Загальні форми суспільного виробництва. Натуральне виробництво. Товарне виробництво, умови та причини його виникнення. Характерні риси товарного господарства. Просте товарне виробництво. Розвинута форма товарного виробництва: механізм виникнення та основні ознаки. Виробництво і його основні фактори. Робоча сила і її риси. Земля. Засоби і предмети праці. Капітал. Підприємницькі здібності. Виробничі ресурси і виробничий потенціал суспільства. Обмеженість виробничих ресурсів. Межа виробничих можливостей. Вмінні витрати.

Тема 4. Товарне виробництво як основа ринкової економіки.

Ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти. Ринок і його функції. Товар, його властивості і функціональні форми. Альтернативні теорії формування вартості товарів у процесі виробництва. Трудова теорія вартості. Теорія факторів виробництва. Суб'єктивно-психологічна теорія цінності. Неокласична теорія вартості. Гроші - розвинута форма товарних відносин. Функції грошей. Еволюція грошей. Сучасна структура грошей. Теорії грошей. Грошовий обіг та його закони. Ринкова інфраструктура і її роль в регулюванні виробництва.

Тема 5. Основи мікроекономічного аналізу.

Мікроекономічні суб'єкти та їх поведінка. Основні суб'єкти мікроекономіки – споживач і фірма. Поведінка економічних суб'єктів як модель раціонального вибору. Закон попиту, фактори зміни попиту. Закон пропозиції, фактори зміни пропозиції. Сутність пропозиції та взаємозв'язок між ціною і обсягом пропозиції. Характеристика нецінових факторів, що призводять до зміни пропозиції та зміщення кривої пропозиції. Ринкова рівновага та її характеристика. Сутність ринкової рівноваги та її динамічний характер. Цінова еластичність попиту і пропозиції та фактори її зміни.

Тема 6. Основи теорії поведінки споживача.

Сутність економічної корисності, загальна і гранична корисність. Три основні гіпотези щодо поведінки споживача. Функції корисності. Функція корисності і бюджетна лінія. Теорія поведінки споживача: ординалістський підхід. Вибір, уподобання, аксіоми уподобань. Основи вибору споживача. Відмінність між уподобаннями та вибором. Крива байдужості, гранична норма заміщення. Властивості кривої байдужості. Рух вздовж кривої байдужості, гранична норма заміщення. Бюджетна лінія та вибір споживача. Бюджетні обмеження, рівняння бюджетної лінії. Рівновага споживача: аналіз та графічна інтерпретація.

Тема 7. Мікроекономічна модель підприємства(фірми).

Економічна природа фірми (підприємства). Основні форми ділових підприємств. Підприємницька фірма. Партнерство і корпорація. Державна фірма. Сутність і класифікація економічних витрат. Економічні витрати як альтернативні витрати. Зовнішні витрати. Внутрішні витрати та нормальний прибуток. Собівартість продукції та економічні витрати. Витрати в короткостроковому періоді. Сутність коротко- і довгострокового періоду. Постійні та змінні витрати в короткостроковому періоді. Прибуток і дохід фірми. Економічний і бухгалтерський прибуток. Загальний, середній і граничний дохід та їх динаміка.

Тема 8. Підприємство в ідеальних ринкових структурах: чиста конкуренція і чиста монополія.

Поведінка підприємства на ринку чистої конкуренції в короткостроковому періоді. Ефективність ринку чистої конкуренції. Умови досягнення економічної ефективності та ринок чистої конкуренції.

Недоліки ринку. Види і характеристика чистої монополії. Основні риси чистої монополії. Види чистої монополії. Бар'єри для входження в галузь. Вибір ціни та обсягу виробництва чистим монополістом. Спадний характер попиту та ціноутворення чистого монополіста. Еластичність попиту та максимізація прибутку чистого монополіста. Цінова дискримінація за умов чистої монополії. Види цінової дискримінації. Способи проведення та наслідки цінової дискримінації. Державне регулювання ціноутворення природних монополістів. Ефективність монополії. Аргументи проти існування монополізму. Аргументи на користь монополії.

Тема 9. Підприємство в реальних ринкових структурах: монополістична конкуренція і олігополія. Характеристика ринку олігополії. Основні риси і види олігополії. Моделі некооперативної поведінки на ринку олігополії. Кооперативна поведінка на ринку олігополії та антимонопольне регулювання діяльності підприємств. Картель та таємна змова. Характеристика ринку монополістичної конкуренції. Основні риси ринку. Форми диференціації товару. Умови створення нових підприємств та деякі фінансові бар'єри. Підприємство на ринку монополістичної конкуренції в коротко-довгостроковому періоді. Вплив зміни кількості товарів-замінників на еластичність попиту. Ефективність ринку та нецінова конкуренція. Форми нецінової конкуренції на ринку. Ефективність реклами.

Тема 10. Ринок праці: крива пропозиції, ставка зарплати, профспілки. Характер кривої пропозиції праці. Ставка зарплати та її види. Альтернативний вибір робітника. Ефект заміщення та ефект доходу. Ринкова крива пропозиції праці. Конкурентний ринок праці та ставка зарплати. Риси конкурентного ринку. Формування ринкової ставки зарплати та крива пропозиції праці. Умови максимізація прибутку конкурентного підприємства. Монопсонія та ставка зарплати. Профспілки та ставка зарплати. Методи збільшення попиту на працю. Шляхи зменшення пропозиції праці. Причини диференціації зарплати. Інвестиції в людський капітал. Теорія людського капіталу та ефективної ставки зарплати.

Тема 11. Ринки капіталу і землі.

Сутність категорії капітал. Формування підприємницького капіталу. Первісна нагромадження капіталу - вихідна умова становлення підприємства. Кругообіг підприємницького капіталу і його стадії. Функціональні форми капіталу підприємства. Обороти капіталу і вартості реалізованої продукції. Основний і оборотний капітал підприємства. Зношення основного капіталу та його види. Амортизація. Проблеми оновлення основного капіталу. Взаємозв'язок основного і оборотного капіталу в процесі виробництва товарів. Капітал і позичковий відсоток. Відсоток та фактори його зміни. Економічна рента та її види. Пропозиція землі. Попит на землю. Абсолютна, диференціальна і монополярна рента. Ціна землі і земельна рента.

Змістовий модуль 2. Теоретичні основи макроекономіки та економічних процесів у відкритій економіці

Тема 1. Національна економіка та її основні показники.

Вступ до макроекономіки. Об'єкт і предмет макроекономіки. Змішана економічна система як об'єкт макроекономіки. Суб'єкти змішаної економіки. Позитивна й нормативна функції макроекономіки. Макроекономіка та економічна політика. Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного аналізу. Суть системи національних рахунків та її відмінність від системи балансу народного господарства. Основні методологічні принципи системи національних рахунків. Показники СНР. Основні категорії СНР: випуск, кінцева, проміжна продукція, додана вартість, резиденти. Поняття валового внутрішнього продукту (ВВП). Методи розрахунку ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Валовий національний дохід. Похідні макроекономічні показники: ЧВП, ЧНД, НД, ОД, ВД. Дефлятор ВВП. Чистий економічний добробут (ЧЕД). Нові макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації, рівень тінізації.

Тема 2. Сукупні попит і пропозиція.

Сукупний попит. Сутність сукупного попиту та його відмінність від індивідуального попиту. Крива сукупного попиту. Цінові фактори сукупного попиту: ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект імпорتنих закупок. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на криву сукупного попиту. Сукупне пропонування. Вплив товарних цін на сукупне пропонування. Крива сукупного пропонування залежно від фази економічного циклу. Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупного пропонування. Нецінові фактори сукупного пропонування. Сукупний попит — сукупне пропонування як модель економічної рівноваги. Рівноважні ціни та рівноважний рівень виробництва. Механізм досягнення рівноваги в економіці на окремих відрізках кривої сукупного пропонування. Ефект храповика.

Тема 3. Економічні цикли та економічне зростання.

Сутність та причини виникнення економічних циклів. Класичний діловий (промисловий) цикл та характеристика його фаз: кризи, депресії, пожвавлення та підйому. Тренд. Графічне зображення класичного ділового циклу. Рецесія. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Причини трансформації класичного ділового циклу в сучасні економічні коливання. Нециклічні коливання. Державне антициклічне регулювання. Макроекономічний зміст економічного зростання. Типи економічного зростання: екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Джерела економічного зростання: приросту праці, приросту капіталу, технічних нововведень. Фактори, що визначають економічне зростання: фактори пропозиції, попиту, ефективності, соціокультурні, інституційні фактори. Темп економічного зростання. Межі економічного зростання та його державне регулювання.

Тема 4. Інфляція, безробіття та форми їх державного регулювання.

Безробіття як порушення макроекономічної рівноваги. Концепції зайнятості та їх еволюція. Економічно активне населення. Економічно неактивне населення (поза робочою силою). Форми зайнятості. Рівень зайнятості. Функції безробіття. Рівень безробіття. Основні види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філіпса. Закон А.Оукена. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття. Інфляція. Монетарні та немонетарні теорії інфляції. Вимірювання інфляції. Види інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат (пропозиції). Передбачувана та непередбачувана інфляція. Відкрита й латентна інфляція. Природний рівень інфляції. Помірна, галопуюча та гіперінфляція. Дефляція. Стагфляція. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Інфляційна спіраль. Ефект Фішера. Механізм антиінфляційної політики. Основні напрями антиінфляційної політики: адаптивна та активна.

Тема 5. Доходи населення й соціальна політика.

Доходи населення: джерела та структура. Розподіл доходів: первинний і вторинний. Проблеми нерівності в розподілі доходів. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині. Фактори самозахисту та зовнішнього соціального захисту населення. Держава як суб'єкт соціального захисту населення. Межа бідності: абсолютна та відносна. Державні інструменти соціального захисту населення: програми соціального забезпечення, програми державної допомоги.

Тема 6. Банківська система та грошово-кредитна політика.

Грошово-кредитна система: суть, структура, типи. Металічна та паперово-кредитна грошові системи. Кредитна система та механізм її дії. Рівні кредитної системи: Центральні і комерційні банки. Функції Центрального й комерційних банків. Зміст та теоретичні концепції грошово-кредитної політики. Інструменти впливу Центрального банку на пропозицію грошей. Засоби прямого та опосередкованого впливу грошово-кредитної політики. Емісійна політика держави. Операції на відкритому ринку. Політика облікової ставки. Політика обов'язкових банківських резервів. Політика „дорогих” та „дешевих” грошей. Ефективність монетарної політики.

Тема 7. Бюджетно-податкова політика.

Бюджетна система. Державний бюджет та його види: збалансований, дефіцитний, профіцитний. Структура державного бюджету. Причини, що зумовлюють бюджетний дефіцит. Методи фінансування дефіциту державного бюджету. Державний борг: сутність, причини, види. Взаємозв'язок дефіциту бюджету та державного боргу, їх вплив на

економіку. Управління державним боргом. Рефінансування боргу. Боргова криза. Реструктуризація. Конверсія боргу. Капіталізація боргу. Податкова система та її структура. Податки та їх функції. Податкова ставка: прогресивна, пропорційна, регресивна, тверда. Класифікація податків: прямі та непрямі. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики. Фіскальна експансія та фіскальна рестрикція. Дискреційна фіскальна політика та її основні інструменти. Автоматична фіскальна політика. Податки як вмонтовані стабілізатори економіки. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування.

Тема 8. Інтернаціоналізація економічних зв'язків та світове господарство.

Інтернаціоналізація економічних зв'язків. Основні етапи інтернаціоналізації. Міжнародний поділ праці. Види міжнародного поділу праці: загальний, частковий, одиничний. Інтеграція. Передумови інтеграції. Рівні міжнародної економічної інтеграції. Основні інтеграційні утворення: ЄС, СНД, НАФТА, КАРІКОМ, МЕРКОСУР, АСЕАН та ін. Етапи розвитку світового господарства. Глобалізація. Індекс глобалізації країни. Переваги та недоліки глобалізації..

Тема 9. Міжнародна торгівля.

Міжнародна торгівля: суб'єкти, функції. Експорт. Імпорт. Теорії міжнародної торгівлі. Теорії абсолютних, порівняльних переваг та доцільність зовнішньоекономічної діяльності країни. Теорія Хекшера-Оліна. Парадокс Леонтьєва. Гіпотеза імітаційного лага. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Протекціонізм і вільна торгівля. Тарифні та нетарифні засоби регулювання зовнішньої торгівлі. Ембарго.

Тема 10. Міжнародний рух капіталу і робочої сили.

Причини міжнародного руху капіталу. Форми та види міжнародного руху капіталу. Приплив і відплив капіталу. Нові форми вивозу капіталу: франчайзинг, ліцензування, міжнародний консалтинг, міжнародний інжиніринг. Прямі та портфельні інвестиції. Транснаціональна корпорація. Види та об'єкти портфельних інвестицій. Міжнародний кредит. Методи стимулу припливу капіталу: податкові, нефінансові тощо. Міжнародна міграція робочої сили. Позитиви та негативи для імпортера та експортера робочої сили.

Тема 11. Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Міжнародна валютна система та її еволюція. Міжнародні системи валютного курсу: золотий стандарт, Бреттон-Вудська та Ямайська системи. Валюта. Види валют: конвертована, неконвертована, частково конвертована. Валютний курс. Види валютного курсу: номінальний, реальний. Гнучкий валютний курс. Фіксований валютний курс. Котирування валюти. Пряме й непряме котирування національної валюти. Паритет купівельної спроможності валюти. Попит і пропонування як фактор валютного курсу. Зв'язок між валютним курсом і платіжним балансом. Особливості валютної політики Центрального банку. СПЗ. Валютні резерви. Валютні режими та державне регулювання валютного курсу. Платіжний баланс. Структура платіжного балансу. Регулювання платіжного балансу.

Література:

Основна:

Додаткова:

Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ

РОБОЧА ПРОГРАМА
 Дисципліни «Основи економічної теорії»
017 «Фізична культура і спорт»
242 Туризм
081 «Право»
 (код спеціальності)(назва спеціальності підготовки)¹

Форма навчання	Семестр	Вид занять (години)			Всього годин /кредит
		л	с	сам.	
Денна		16	16	62	90/3
Заочна		8	4	78	90/3

2 сторінка

Робоча програма розроблена на основі навчальної програми дисципліни: «Основи економічної теорії», затвердженої Вченою(педагогічною) радою (протокол № __, від _____ 2018р.)

Розробник робочої програми І.Г.Климова, к.е.н., доцент, викл.в.к.

Робоча програма ухвалена рішенням кафедри(циклової комісії) (протокол № __, від _____ 2018р.)

Завідувач кафедри (циклової комісії) _____

Модулі	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі	Розподіл часу		
			аудиторний	самостійна робота	загальний
1	2	3	4	5	6
№1	<ul style="list-style-type: none"> – класифікувати та ранжувати економічні потреби суспільства; – визначати ефективний, неефективний і неможливий варіанти виробництва; – виявляти характерні риси та функції ринку; – враховувати економічні та соціальні наслідки монополізму в економіці; – виявляти закономірності формування суб'єктів підприємницької діяльності в Україні; – розрізняти механізми функціонування ресурсних ринків: праці, капіталу, землі, нерухомості; – визначати види доходів та джерела їх формування; – класифікувати типи підприємств, їх переваги та недоліки; – оцінювати роль малого бізнесу в ринковій економіці; – обробляти основні результати і показники макроекономіки; – визначати чинники і критерії макроекономічного зростання та економічного розвитку; – оцінювати наслідки безробіття та інфляції в економіці; – визначати форми подолання макроекономічної нестабільності; – виявляти закономірності функціонування грошового ринку, 	Лекції - I семестр, I чверть (1...8 тиждень) Аудиторні – 2 години на тиждень			
		1. Економічна теорія: предмет та методи пізнання.	2	58	90
		2. Суспільне виробництво та його можливості.	2		
		3. Типи економічних систем. Відносини власності.	2		
		4. Ринок та механізм досягнення рівноваги.	2		
		5. Умови існування ринку.	2		
		6. Доходи	1		
		7. Підприємства.	1		
		8. Механізм функціонування національної економіки.	2		
		9. Державне регулювання економічних процесів.	2		
		10. Закономірності розвитку світового господарства.	2		

Методичні рекомендації

	<p>банківської та фінансової систем; – класифікувати основні види податків; – виявляти наслідки впливу грошових реформ на економічну політику держави; – визначати принципи формування державного бюджету; – виявляти закономірності функціонування світової економіки, форми міжнародних економічних зв'язків.</p>	<p>Модульний контроль – лекційна контрольна робота: 9-10 тиждень</p>			
		Разом	16		
№2	<p>– визначати кількість грошей, необхідних для обігу; – розраховувати ціну ринкової рівноваги та рівноважну кількість; – розраховувати показники еластичності попиту та пропозиції; – розраховувати номінальні та реальні доходи: заробітну плату, прибуток, процент, ренту; – визначати доцільність створення підприємства в конкретній сфері підприємницької діяльності; – розраховувати амортизацію, основний і оборотний капітал; – розраховувати розмір прибутку та норми прибутку; – розраховувати номінальний та реальний відсотки; – визначати ціну землі; – розраховувати показник ВВП за доходами та за видатками; значення номінального та реального ВВП; – розраховувати рівень безробіття та інфляції; – виокремлювати фактори, що впливають на валютний курс.</p>	<p>Семінарські заняття – I семестр, I чверть (1...8 тиждень) Аудиторні – 2 години на тиждень</p>			
		1. Ринок та механізм досягнення рівноваги.	4		
		2. Механізм функціонування національної економіки.	4		
		3. Державне регулювання економічних процесів.	4		
		4. Закономірності розвитку світового господарства.	4		
		Модульний контроль – захист реферативного завдання: 8 тиждень			
		Разом	16		
Разом по дисципліні			32	58	90
Частка навантаження			0,57		

Вивчення навчальної дисципліни полягає в набутті студентами теоретичних знань та практичних вмінь щодо виявлення,

аналізу причин, особливостей розвитку, способів подолання, пом'якшення негативних наслідків економічних явищ і процесів, вивчення теоретичного інструментарію ринкового й державного регулювання національної економіки. Це дозволить студентам приймати обґрунтовані рішення щодо вирішення економічних проблем, пов'язаних із їх майбутньою практичною діяльністю.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи економічних теорій» є:

- володіти категоріальним апаратом та методологією дослідження;
- знати основні принципи та закони функціонування суб'єктів на мікро- та макрорівнях;
- засвоїти сучасні методи дослідження економічних процесів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основний категоріальний апарат, закономірності економічного розвитку, механізм функціонування економічної системи та економічної політики щодо регулювання економіки;

вміти:

- аналізувати причинно-наслідкові механізми економічних явищ та процесів, оцінювати ефективність економічної політики держави.

2. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ) ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема	Питання до семінару	Методи і засоби	Література

3. Базові дисципліни

Економічна історія
Філософія
Соціологія

4. Компетенції, що набуваються та зміст дисципліни

Студенти, які вивчають дисципліну «Основи економічної теорії» мають набути наступні компетенції.

5. Реферат

Модульний контроль семінарських занять здійснюється через захист студентом реферату.

Загальні вимоги, що забезпечують максимальну оцінку виконання реферату:

- відповідність змісту реферату обраній темі;
- творчий підхід до суті проблеми;
- залучення до аналізу першоджерел;
- якість джерельної бази;
- структурованість матеріалу, лаконізм і логічна послідовність викладу матеріалу, ясність і чіткість мови, відсутність складних зворотів та граматичних помилок;
- повнота відображення змісту джерел інформації;
- відповідність висновків автора завданню реферату;
- об'єктивність в оцінці аналізованих точок зору;
- якість оформлення;
- самостійність виконання (діагностується при захисті реферату)

6. Форма підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – залік. Підсумковий контроль здійснюється як комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за наступними критеріями.

Національна шкала	Шкала ECTS	Критерії
залік	A	різномісне системне опанування програмного матеріалу, бездоганне виконання завдань, незначна кількість несуттєвих похибок, прояв творчих здібностей
	B	повне опанування програмного матеріалу, успішне виконання завдань з декількома помилками суттєвого характеру
	C	опанування основного навчального матеріалу, виконання завдань із допустимою кількістю грубих помилок
	D	опанування навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за спеціальністю, виконання завдань зі значною кількістю грубих помилок
	E	опанування навчального матеріалу в мінімально допустимому обсязі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за спеціальністю, виконання завдань на мінімально допустимому рівні
незалік	FX	пробіли в опануванні основного навчального матеріалу, принципові

		помилки в ході виконання завдань
	F	повне неопанування програмного матеріалу, невиконання завдань

Модульний контроль здійснюється через оцінювання рівня сформованості компетенцій, що визначені у даному стандарті.

7. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі інтегрованої дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинне відповідати стандарту вищої освіти .

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики у вигляді типових ситуаційних вправ з прикладами рішень.

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

8. Вимоги до засобів діагностики

Вимоги до засобів діагностики

Засоби діагностики рівня сформованості компетенцій для проведення заліку мають бути подані у вигляді тестових завдань та ситуаційних вправ.

Оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється через коефіцієнт засвоєння:

$$K_3 = N/P,$$

де N - правильно виконані істотні операції рішення (відповіді);

P - загальна кількість визначених істотних операцій.

Критерії отримання заліку:

«зараховано»	$K_3 = 0.7...1,0;$
«не зараховано»	$K_3 < 0,7.$

9. Рекомендована література

Дисципліна “Основи економічної теорії” забезпечується наступними методичними розробками кафедри (циклової комісії) та навчальними посібниками:

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2004. – 615с.

2. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Основы экономической теории. Учеб. пособие. – К.: Знання, 2008.

3. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2005. – 784с.

4. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Основи економічної теорії» для студентів неекономічних спеціальностей очної форми навчання Укладачі: Климова І.Г. Запоріжжя: ЗГК ЗНТУ, 2016 – 24с.

5. Основи економічної теорії. Тестові завдання для студентів. Упорядники: Климова І.Г. Запоріжжя: ЗГК ЗНТУ, 2016 – 42с.

10. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.

ВИМОГИ ДО КОНСПЕКТУ ЛЕКЦІЙ
Запорізького гуманітарного коледжу ЗНТУ

Кафедра
(циклова комісія) _____

Конспект лекцій

з дисципліни : „_____”

для студентів _____ курсу

_____ (код та назва напрямку (спеціальності) підготовки)

Розроблені:
науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б.

2 сторінка

Лекція № 1.
Тема:
Мета вивчення:
Література:

План

Основний зміст

Питання для самостійної роботи:

Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ

Кафедра

(циклова комісія)_____

Методичні матеріали
до практичних (семінарських, лабораторних) занять
з дисципліни : „_____”

для студентів_____курсу

_____ (код та назва напрямку (спеціальності) підготовки)

Розроблені:
науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б.

2 сторінка

Практичне заняття № 1.

Тема:

Мета вивчення:

Література:

Обладнання:

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу

Хід практичної роботи

Завдання 1.

Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ

Кафедра

(циклова комісія) _____

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник директора з НМР

Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Комплексна контрольна робота
з дисципліни "Основи економічної теорії»

Код і назва напрямку (спеціальності) підготовки: _____

ОКР: _____

Запоріжжя, 2018

2 сторінка

Комплексна контрольна робота з дисципліни "Основи економічної теорії"
розроблена к.е.н., Климовою І.Г.

Рекомендовано кафедрою(циклової комісією) «Правознавства та
гуманітарних дисциплін» неорганічної хімії та хімічної освіти
протокол № _____ від ____ . ____ . 2018р.

Рецензент: Капітаненко Н.П. - к.ю.н., _____

Критерії оцінювання відповідей на завдання комплексної контрольної роботи

Контрольна робота має два теоретичні питання. Перше питання - репродуктивного характеру, а друге - репродуктивно-продуктивного, продуктивного або творчого рівня. Кожне питання оцінюється від 1 до 5 балів.

Відсутність відповіді не оцінюється взагалі.

1 бал ставиться, якщо є визначення головного питання, але воно не розкрито і не пояснено.

2 бали ставиться за відповідь, в якій не виявлено розуміння основного змісту навчального матеріалу або в якій припущено декілька суттєвих помилок.

3 бали ставиться за повну відповідь, в якій припущено суттєву помилку, або відповідь неповна, нелогічна.

4 балами оцінюється повна і правильна відповідь на підставі вивчених теорій, правил тощо, матеріал викладено в певній логічній послідовності, при цьому виявлено два-три несуттєві помилки.

5 балів ставиться за правильну і повну відповідь, в якій наведені приклади для пояснення теоретичних положень, принципів тощо, є особиста точка зору, аргументована і підкріплена науковими теоріями.

Кожне з 15 суджень оцінюється 1 балом. Відповідь може бути «так» чи «ні», або «+» чи «-».

Максимальна кількість балів за контрольну роботу дорівнює 25. Оцінка за контрольну роботу виставляється за такою градацією:

15-18 балів дорівнює оцінці «задовільно»;

19-22 бали дорівнює оцінці «добре»;

23 - 25 балів дорівнює оцінці «відмінно»;

менше 15 балів дорівнює оцінці «незадовільно».

Рецензія

на Пакет комплексних контрольних робіт з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» для освітньої програми 242 Туризм, 017 Фізична культура і спорт, 081 Право, розробленого к.е.н.Климовою І.Г., викл. Приходько Є.Т.

Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) містить 30 варіантів завдань, які захоплюють зміст всього курсу навчальної дисципліни. Всі питання і судження є адекватними програмі. Зміст варіанту завдань має оригінальну структуру: перші два завдання вимагають практичної реалізації теоретичних знань в розкритті ефективності певної методики формування понять з хімії, розвитку уявлень тощо, в поясненні методичних підходів до вивчення тих чи інших тем. Питання підібрані так, що відповіді на них повинні продемонструвати рівень компетенцій набутих студентами по всіх темах програми дисципліни. Слід відмітити рівнозначність варіантів завдань за їх складність та можливість реалізації контролю знань студентів із застосуванням комп'ютерної програми.

Достатньо чіткими є розроблені критерії оцінки виконаних завдань, приклад чого й наведено. Питання дають можливість висловити і обґрунтувати власну думку або відношення до конкретного факту або явища. Відповіді на перші два питання оцінюються по 5 балів кожна. Третє завдання складається з 15 суджень, які вимагають тільки твердження у формі «так» чи «ні» і оцінюються одним балом кожне. Максимальна кількість балів, що може бути отримана за відповідь на судження дорівнює 15. За всі завдання будь-якого варіанту студент може отримати 25 балів. Градація оцінок за національною шкалою така: «відмінно» - 23-25 балів; «добре» - 19-22 бали; «задовільно» - 15-18 балів; «незадовільно» - нижче 15 балів. Така градація дає можливість об'єктивно оцінити відповідь студентів. Зразком відповіді є приклад еталонної відповіді. Що входить до пакету ККР.

Представлений пакет ККР цілком відповідає галузевим рекомендаціям щодо розробки комплексних контрольних робіт і може бути використаний для оцінки рівня готовності студентів до вивчення спеціальних дисциплін.

Рецензент:

ЕТАЛОННІ ВІДПОВІДІ

до комплексної контрольної роботи
з дисципліни «Основи економічної теорії»

Код і назва напрямку (спеціальності) підготовки _____
ОКР _____

2 сторінка

Еталонна відповідь Варіант 13

1. Пояснить, будь-ласка, витоки виникнення економічної теорії .

Економічна теорія – одна з найдревніших наук. Вивчення економічної теорії – це реалізація об’єктивної необхідності пізнання мотивів, дій людей в господарчій діяльності, законів господарювання всіх часах – від Аристотеля, Ксенофорта до сьогодення. Видний американський вчений П. Самуельсон назвав економічну теорію королевою наук.

Витоки економічної теорії лежать в працях мислителів Древнього світу – країн Древнього Сходу. Так древньоіндійські «Закони Ману» (IV – III ст. до н. е.) відмічали існування суспільного розподілу праці, відносин керівництва та

підпорядкування. В працях древньокитайських мислителів – Конфуцій (551 – 479 рр. до н. е.) – проводилися відмінності розумової та фізичної праці.

Подальший розвиток економічної думки було отримано у Древній Греції. Погляди Ксенофорта (430 – 354 рр. до н. е.), Платону (427 – 347 рр. до н. е.), Аристотеля (381 – 322 рр. до н. е.), можна характеризувати як теоретичні вихідні пункти сучасної економічної науки. Наприклад, ідея про корисність, як основні цінності господарчих благ, привільному обміну господарчих благ як обміну еквівалентів та ін. Як наука, тобто, систематизовані знання про сутності, цілі, завдання економічної системи, економічна теорія виникла в XVI – XVII сторіччях.

ДОДАТОК 6

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ
ДИРЕКТОРСЬКИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (ДКР)**

Директорські контрольні роботи (ДКР) відносяться до засобів діагностики рівнів успішності навчання студентів з курсів навчальних дисциплін, перевірку знань за якими обирає ректор.

ДКР розробляються кафедрою (цикловою комісією) з урахуванням освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця та робочих програм навчальних дисциплін. ДКР підписує завідувач кафедри (голова циклової комісії).

ДКР повинна мати:

1. Титульний лист.

Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ

Директорська контрольна робота
з дисципліни.....

Код і назва напрямку (спеціальності) підготовки: _____
ОКР: _____

2. Другу сторінку.

Директорська контрольна робота з дисципліни.....

Розроблена: науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б.

Ухвалено засіданням кафедри(циклової комісії) протокол _____ від _____

Завідувач кафедри(циклової комісії) підпис _____
(П.І.Б.)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ

Кафедра(циклова комісія) «Правознавства та гуманітарних дисциплін»

"Затверджую"

Заст. директор З НМР

_____ 20_ р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

»_____«

Галузь знань 24 Туризм

Освітня програма 242Туризм

ОКР молодший спеціаліст (бакалавр)

2 сторінка

УДК 54.371.139

Програма практики з _____ 242ТУРИЗМ

ОКР бакалавр. –ЗГК ЗНТУ, 2018. - 10 с

Розробник: **А.М.Ковальова** , викладач в.к., голова циклової комісії
«ТІТтаІМ»

Рецензенти: _____

Затверджено Вченою(педологічною) радою ЗГК ЗНТУ

Протокол № _____ від _____ 2018р.

1. Вступ

Практика з _____ є однією з навчальних практик _____ у підготовці _____.

Практика з _____ передусє виробничїй практиці студентів у школі і є заліковим кредитом у загальній підготовці _____.

2. Цілі і завдання практики

Мета практики вивчення нормативної бази _____

До завдань практики входить:

-

3. Зміст практики*1. Опис предмета*

Курс бакалавра	Галузь знань. Код напрямку ОКР	Характеристика практики
Кредитів: 1 Модулів: 1 Змістових модулів: 3 Тижневих годин: 36	242Туризм ОКР Бакалавр(молодший бакалавр)	Обов'язкова навчальна Семестр: 7 Практичних занять: 30 Самостійна робота: 6 Вид контролю: залік

Заліковий кредит. Практика з _____

Модуль 1. _____

Змістовий модуль 1. Навчально- методичне забезпечення предмету _____

Тема 1. Нормативна база _____.

Навчально- методичне забезпечення дисципліни "_____". Закон України "Про освіту", "Про загальну середню освіту". Державний стандарт базової і повної середньої освіти. Концепція хімічної освіти 12 - річної школи. Інваріантна і варіативна частини Базового

навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів.

Тема 2.Програми і _____ засоби навчання.

Тема 3.

Змістовий модуль 2.Планування _____.

Тема 4.Планування навчальної роботи.

Планування навчальної роботи. Мета планування. Річний план. Складання річного плану для _____. Визначення календарних термінів проведення певних тем (розділів). Тематичне планування. Особливість тематичного плану, його мета, структура.

Змістовий модуль 3.Вивчення засобів _____.

Тема 5.Оснащення _____.

Вивчення та аналіз _____".

Мета _____ і _____ завдання

Матеріально - технічне забезпечення

Базовий перелік _____

Тема 6.Правила безпеки _____.

Загальні положення "Правил безпеки

_____ закладів". Електрична мережа. Пожежна безпека. Правила безпечної роботи з

3.1. Індивідуальні завдання

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

3.2. Заняття та екскурсії під час практики

3.3. Навчальні посібники

3.4. Методичні рекомендації

4. Форми і методи контролю.

Практика завершується недиференційованим заліком. Програмою передбачено п'ять шестигодинних практичних занять, шість годин на самостійну роботу і виконання індивідуальних завдань. На заняттях оцінюється діяльність студента по виконанню конкретних завдань що фіксується в зошитах. Підсумкова оцінка в балах за 100-бальною шкалою, кредитно-трансферною і національною ("зараховано"/"незараховано") виставляється в індивідуальний план студента, залікову книжку і відомість.

Критерії оцінювання:

Діяльність студента на кожному 6 - годинному практичному занятті

оцінюється так:

- аналіз дидактичних матеріалів, документації, засобів навчання та ін. і обговорення в групі 1-5 балів;

- виконання практичних завдань 2 - 5 балів;

- оформлення звіту 1-5 балів.

Максимальна кількість балів -15

5 балів- студент демонструє вміння роботи аналіз нормативних документів, оцінювати їх відповідність часу, значущість, мету, Правильно, відповідно вимогам оформлює в зошиті відповіді на завдання з

тощо;

4 бали- студент виділяє суттєве, головне при аналізі матеріалів нормативної бази та ін., проте відповіді і практичні дії не відрізняються оригінальністю, мають незначні помилки при визначенні мети, структури, потреби для _____регулятивного документа. В оформленні звіту порушена логіка відповіді, є несуттєві помилки.

3 бали - завдання виконані не менш, ніж на 60% навчального матеріалу. В обговоренні теоретичних питань студент не може чітко визначити призначення і необхідність певного документа. В звіті оформлено відповіді коротко і неповністю.

2 бали - завдання виконані менше, ніж на половину. Студент погано орієнтується у призначенні нормативних документів, що стосуються _____ освіти.

1 бал-студент має уявлення про існування певних законів про освіту, стандарту середньої освіти, шкільної документації, але не може чітко визначити їхнє призначення, структуру. У звіті про практики представлені не на всі завдання.

Виконання самостійної роботи з тем або окремих питань програми практики оцінюється 1-5 балами.

Виконане повністю індивідуальне завдання максимально оцінюється 10 балами, по 2 бали за кожне завдання. При відсутності відповіді на кожне із завдань бали не виставляються. Залік проводиться у письмовій формі.

5. Вимоги до звіту.

Для звітування студент готує звіт з усіма записами практичних занять, виконаними індивідуальними завданнями і самостійною роботою. Після перевірки студент письмово відповідає на 10 тестів вибіркового виду. В кожному тесті одне запитання і чотири відповіді, з яких тільки одна правильна. Правильна відповідь оцінюється 1 балом.

Загальна кількість балів обраховується так:

Види діяльності	Бали
Практичні заняття за п'ять днів	1-75
Самостійна робота	1-5
Індивідуальне завдання	1-10
Виконання тестів	1-10
Загальна сума	1-100

6. Підведення підсумків практики.